

WEBINARIUM AKADEMII ODPORNOŚCI

Sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny

PROWADZĄCY Zaczniij od pytania na czacie: kto pomagał przy powodzi w 2024 roku albo przy przyjmowaniu uchodźców w 2022. To dobry punkt wyjścia. Karta pracy do webinarium jest na mms.klaster.org.pl/materialy. Wklej ten adres na czat, zanim zaczniesz.

DO ODCZYTANIA NA POCZĄTKU

Zadanie publiczne Wielka Moc Małych Społeczności, Odporne Śląskie 2026 sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności.

Wniosek nr 97594, Priorytet 2. Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa. Wydarzenia są apartyjne. Nie promujemy partii politycznych ani ich programów, nie prowadzimy agitacji wyborczej.

PROWADZĄCY Przeczytaj na głos, zanim puścisz pierwszy merytoryczny slajd. Obowiązek z § 20 ust. 5 regulaminu. Nagranie zostaje na stronie, więc ten slajd musi być w nagraniu.

Najbliżej poszkodowanego jest sąsiad.

Zanim dojedzie ktokolwiek inny.

PROWADZĄCY Przy klęsce obejmującej całą gminę służby jadą najpierw tam, gdzie zagrożone jest życie.
Reszta mieszkańców przez pierwsze godziny radzi sobie sama i z pomocą ludzi obok.

**Nawiąż kontakt z osobami,
które mieszkają blisko
Ciebie. Warto wiedzieć, kto
może potrzebować wsparcia,
a kto może je zaoferować.**

PROWADZĄCY To pierwszy punkt listy Twoja rola w rządowym poradniku. Sieć sąsiedzka to zalecenie państwa, nie tylko pomysł organizacji.

Twoja rola według poradnika

PORADNIK MSWIA, STRONA 7

- Kontakt z osobami, które mieszkają blisko
- Inicjatywy sąsiedzkie, grupy informacyjne, listy kontaktowe
- Szkolenia, ćwiczenia, budżet obywatelski
- Działanie w OSP, organizacji humanitarnej albo stowarzyszeniu
- Wolontariat i zachęcanie do niego przyjaciół i sąsiadów

PROWADZĄCY Każdy z tych punktów da się przełożyć na działanie w mikroprojekcie. Drugi jest wprost opisem sieci sąsiedzkiej.

231

gmin w stanie klęski żywiołowej

Powódź, wrzesień 2024. Do zalanych miejscowości przyjeżdżali pomagać ludzie z całego kraju.

PROWADZĄCY Źródło liczby gmin: GUS. Zapytaj, co wtedy działało, a co nie. Możliwa odpowiedź: chętnych było dużo, gorzej z tym, kto im powie, co robić.

Dwa rodzaje pomocy

WOŁONTARIAT SPONTANICZNY

**Ludzie, którzy przyjeżdżają,
gdy już się stało.**

SIEĆ SĄSIEDZKA

**Ludzie stąd, którzy
wiedzą o sobie nawzajem,
zanim się stanie.**

PROWADZĄCY Obie rzeczy są w tym samym obszarze regulaminu, ale to dwie różne prace.
Pierwsza wymaga koordynacji w kryzysie, druga przygotowania wcześniej.

Kogo szukać w sąsiedztwie

- Osoby starsze i samotne, które nie wyjdą same z domu
- Osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów
- Osoby zależne od prądu, na przykład od koncentratora tlenu
- Rodziny z małymi dziećmi bez samochodu
- Osoby, które słabo mówią po polsku

PROWADZĄCY Poradnik na stronie 12 mówi, żeby w razie zagrożenia poinformować służby o osobie, która wymaga szczególnej pomocy przy ewakuacji. Żeby to zrobić, trzeba najpierw wiedzieć, kto to jest.

Osoby potrzebujące szczególnej pomocy

Poradnik Bezpieczeństwa
MSWiA, wydanie 2025, strona 12

PROWADZĄCY Poradnik zauważa, że nie wszyscy są świadomi nadchodzącego zagrożenia. Alert RCB przychodzi SMS-em na telefon komórkowy, więc osoba bez komórki o nim nie usłyszy.

Jak wesprzeć osobę, która potrzebuje pomocy

PORADNIK MSWIA, STRONA 12

- Ustal z nią sposób działania w kryzysie
- Pomóż spakować plecak ewakuacyjny
- Sprawdź zapas leków i baterii do aparatu słuchowego
- W zagrożeniu powiedz służbom, że potrzebuje pomocy

PROWADZĄCY Poradnik dodaje, że więcej o wspieraniu takich osób powie urząd miasta albo gminy.

Trzy rzeczy do przygotowania wcześniej

Lista kontaktów

Kto, gdzie mieszka i jak do niego dotrzeć bez sieci.

Koordynator

Jedna osoba, która koordynuje, i jej zastępca.

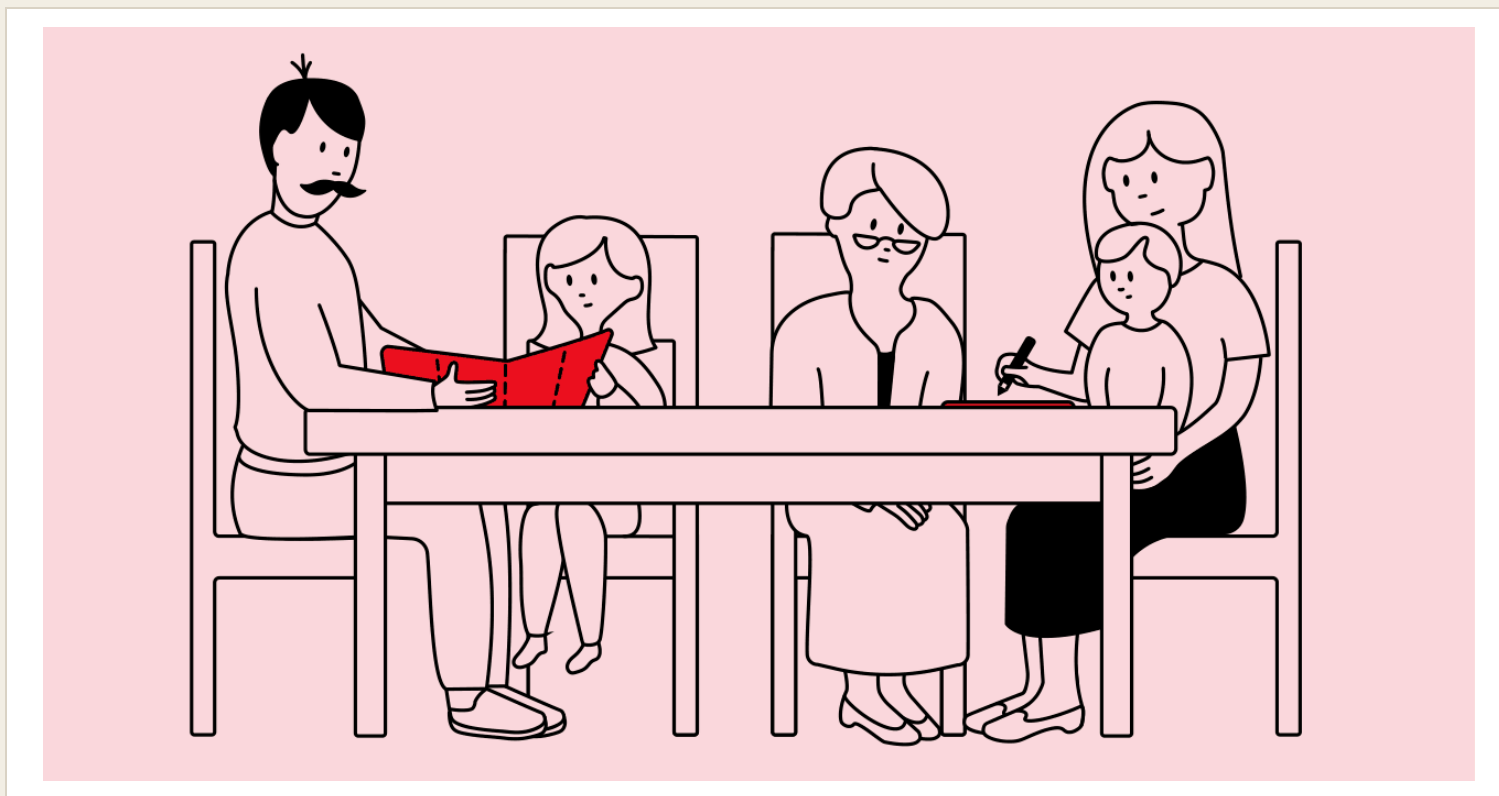
Miejsce zbiórki

Jedno miejsce, które wszyscy znają.

PROWADZĄCY Lista kontaktów to dane osobowe. Zbiera się je za zgodą i używa tylko w tym celu. § 22 ust. 3 regulaminu: grantobiorca jest administratorem danych uczestników i odpowiada za zgodne z prawem przetwarzanie.

Plan na kryzys robi się przy stole

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 47

PROWADZĄCY Rodzinny plan na kryzys to prosty trwały rezultat, jaki mikroprojekt może zostawić. Warsztat, po którym rodziny mają wypełniony plan, daje więcej niż prelekcja.

Co jest w rodzinnym planie

PORADNIK MSWIA, STRONY 47 DO 51

- Dane kontaktowe na wypadek kryzysu
- Miejsca spotkań w okolicy i poza miejscowością
- Choroby, alergie i stale przyjmowane leki
- Lista niezbędnych rzeczy i gdzie je trzymamy
- Ważne telefony: lekarz, sąsiedzi, szkoła, praca

PROWADZĄCY Poradnik ma gotowe rubryki do wypełnienia i radzi regularnie aktualizować plan oraz ćwiczyć go z domownikami.

Porozmawiaj z dziećmi

PORADNIK MSWIA, STRONA 13

- Zadbaj o spokojną atmosferę i dowiedz się, co dziecko wie
- Odpowiadaj szczerze, bez drastycznych szczegółów
- Obserwuj zachowanie i reaguj na emocje
- Podkreśl, że może liczyć na pomoc dorosłych i służb
- Przećwiczcie razem zadania dziecka w kryzysie

PROWADZĄCY Przy działaniach z dziećmi pamiętaj o standardach ochrony małoletnich z § 21 regulaminu i o zgodach rodziców.

Gdy przyjeżdżają ochotnicy

- 1 Zapisz każdego: imię, telefon, co umie, do kiedy zostaje
- 2 Daj konkretne zadanie i osobę, do której się zgłasza
- 3 Nie wysyłaj ludzi tam, gdzie pracują służby
- 4 Zbieraj tylko to, o co ktoś prosi, i aktualizuj listę potrzeb
- 5 Zadbaj o jedzenie, picie i odpoczynek ochotników

PROWADZĄCY Punkt czwarty to znany kłopot po klęskach: dużo rzeczy, których nikt nie potrzebuje, i brak tych, które są potrzebne. Jedna lista potrzeb aktualizowana codziennie bardzo pomaga.

Wolontariusz też potrzebuje porozumienia.

Zakres zadań, sposób i czas, zasady
bezpieczeństwa, ubezpieczenie.

PROWADZĄCY Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wymaga porozumienia z wolontariuszem, a przy współpracy dłuższej niż 30 dni na piśmie. Przy krótszej, typowej przy klęsce, organizacja musi zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Punkt przyjęć ochotników

- Stolik z listą i jedną osobą, która zapisuje
- Tablica potrzeb widoczna dla wszystkich
- Krótka odprawa: zadanie, bezpieczeństwo, kontakt
- Zmiany i przerwy, żeby nikt nie pracował do upadłego
- Rękawice i inne środki ochrony do zadań

PROWADZĄCY To gotowy scenariusz ćwiczenia w mikroprojekcie. Organizacja, która raz przećwiczy punkt przyjęć, w kryzysie uruchomi go szybciej.

**Ich atutami są
doświadczenie, szybkość
przybycia do potrzebujących
i elastyczność działania.**

PROWADZĄCY Tak rządowy poradnik opisuje organizacje społeczne. O tym, jak wejść do systemu formalnie, będzie webinarium o współpracy ze służbami.

Pięć obszarów, lista zamknięta

§ 6 UST. 3 REGULAMINU

Pierwsza pomoc i AED

pierwsza pomoc i obsługa
automatycznego
defibrylatora zewnętrznego

Kłęski i blackout

kłęski żywiołowe oraz długotrwała
przerwa w dostawie prądu

Bezpieczeństwo cyfrowe

bezpieczeństwo cyfrowe,
dezinformacja i oszustwa

Sieci sąsiedzkie

sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny

Służby i OSP

współpraca ze służbami
oraz z jednostkami
ochotniczych straży pożarnych

PROWADZĄCY

Sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny to czwarty obszar. Uwaga na pułapkę: sam piknik integracyjny tu nie wystarczy, jeżeli nie zostaje po nim lista kontaktów albo plan.

**Komponent wskazany
wyłącznie formalnie, bez
powiązania
z zaplanowanymi
działaniami, skutkuje niską
punktacją w kryterium
pierwszym.**

PROWADZĄCY Dopisany na końcu akapit o odporności widać z daleka: nie ma go w budżecie, nie ma go w harmonogramie, nie ma go we wskaźnikach. Kryterium pierwsze ma minimum 6 punktów i poniżej niego wniosek odpada, § 15 ust. 2.

Kryterium 3: o co zapyta ekspert

KARTA OCENY MERYTORYCZNEJ, ZAŁĄCZNIK NR 3

- Czy po zakończeniu w społeczności zostaje trwały zasób: sprzęt, plan, umiejętność albo relacja?
- Czy wskazano, kto utrzyma ten zasób po rozliczeniu mikrodotacji?

PROWADZĄCY Dwa pytania o trwałość. Sieć sąsiedzka zostawia relację i plan, ale trzeba wskazać, kto będzie aktualizował listę kontaktów po zakończeniu projektu.

Co z tego robi mikroprojekt

- Mapa sąsiedzka: kto potrzebuje pomocy, a kto może jej udzielić
- Spotkanie mieszkańców ulicy z ćwiczeniem na brak prądu
- Tablica w sklepie z kontaktami i miejscem zbiórki
- Ćwiczenie punktu przyjęć ochotników
- Rodzinne plany kryzysowe wypełniane na warsztacie

PROWADZĄCY Każde z tych działań zostawia coś po projekcie: listę, tablicę, plan, przeszkolone osoby.

Logika, której szuka ekspert

14 samotnych seniorów bez telefonu

- mapa sąsiedzka i dyżury
- każdy ma przypisanego sąsiada

PROWADZĄCY Przykład, nie gotowiec. Liczba z diagnozy, działanie i rezultat, który da się sprawdzić i który trwa dłużej niż sam projekt.

Zadanie na dziś

- 1 Pomyśl o pięciu osobach w okolicy, które same nie wyjdą z domu
- 2 Zastanów się, kto z sąsiadów mógłby do nich zajrzeć
- 3 Zapytaj w gminie, jak wspiera takie osoby przy ewakuacji
- 4 Zapisz, gdzie byłoby dobre miejsce zbiórki

PROWADZĄCY Nie prosz o nazwiska na czacie. Chodzi o to, żeby uczestnik zobaczył, ile wie o swoich sąsiadach, a ile nie.

Czas na pytania z czatu.

Piszcie w okienku czatu, odpowiadamy po kolei.

PROWADZĄCY Według programu pytania trwają od 18:00 do 18:45. Przeczytaj pytanie na głos, zanim odpowiesz, bo nagranie nie pokazuje czatu. Pytania o konkretny wniosek odsyłaj na mentoring albo na infolinię.

Co dalej?

- Nagranie i slajdy: mms.klaster.org.pl/materialy
- Następne webinarium: pon. 28 września, współpraca ze służbami
- Asystent AI: przycisk na każdej stronie konkursu
- Mentoring indywidualny: zapytaj na infolinii albo mailem
- Infolinia 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00

PROWADZĄCY Powiedz, że rubryki planu na kryzys są w poradniku do pobrania ze strony konkursu i można je wydrukować na warsztat.

Nabór trwa do 6 października

WNIOSEK mms.klaster.org.pl/wniosek
NABÓR DO 6 października 2026, godz. 23:59
INFOLINIA 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00
MAIL mms@klaster.org.pl

PROWADZĄCY W poniedziałek webinarium o współpracy ze służbami, które zamyka cykl obszarów odporności.